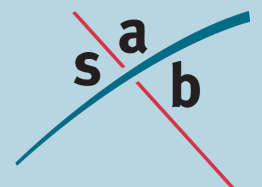

Quick scan natuur

Brummen, Vinkenweide

Datum: 28 maart 2017
Projectnummer: 160138.01

SAB
Postbus 479
6800 AL Arnhem
tel: 026 - 357 69 11
fax: 026 - 357 66 11

Auteur: D. Meriën
Tweede lezer: E. Verkaik
Project: Vinkenweide
Projectnummer: 160138.01

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Plangebied	3
2	Wettelijk kader	8
2.1	Gebiedsbescherming	8
2.2	Soortenbescherming	10
3	Quick scan natuur	13
3.1	Onderzoeksmethode	13
3.2	Gebiedsbescherming	13
3.3	Soortenbescherming	18
4	Conclusie en advies	24
4.1	Gebiedsbescherming	24
4.2	Soortenbescherming	24
4.3	Onderzoeken en -periodes	25
4.4	Broedperiode	25
4.5	Zorgplicht	26
4.6	Vervolgstappen	26
4.7	Aanbevelingen	26

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Eerbeekseweg 3 te Brummen bevindt zich een (voormalig) recreatiecomplex. Het voornemen bestaat de bestaande bebouwing op deze locatie te slopen ten behoeve van woningbouw met een omgeving van landschappelijke en natuurlijke elementen. De beoogde herontwikkeling van het plangebied past niet in het geldende bestemmingsplan. Derhalve dient een nieuw bestemmingsplan te worden vastgesteld.

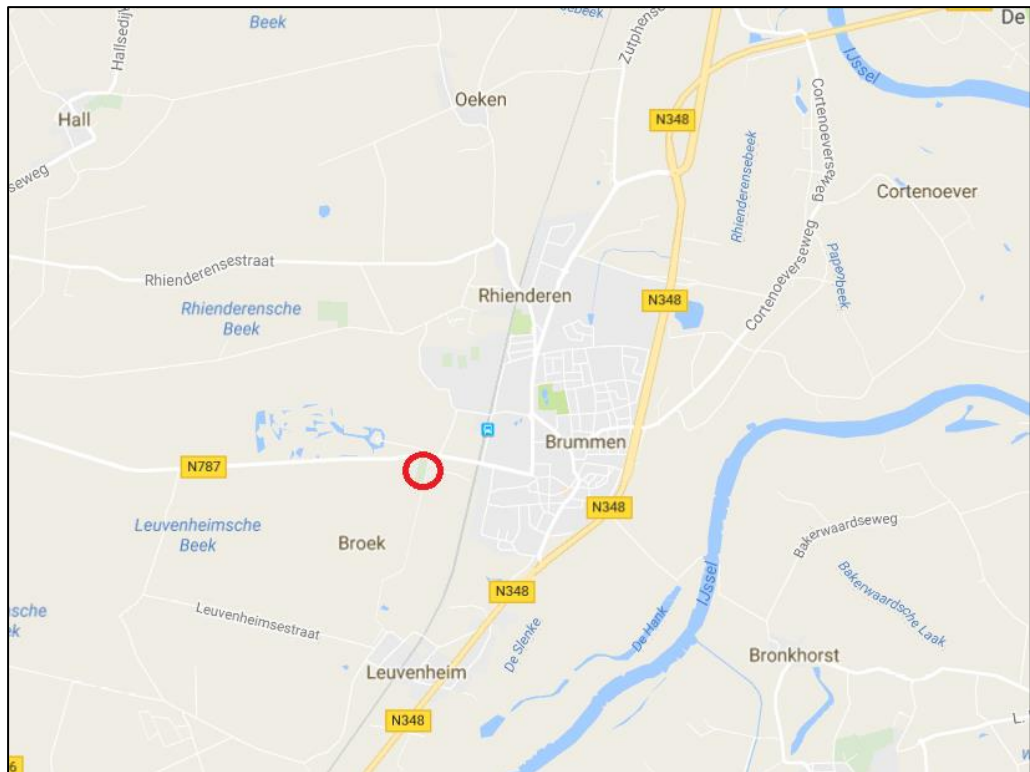
Voor de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan is het noodzakelijk dat de haalbaarheid ervan wordt aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met de ruimtelijke ontwikkelingen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving. Voorliggende rapportage zet door middel van een quick scan natuur uiteen of met de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk sprake kan zijn van het verstoren van beschermde natuurgebieden en soorten en of nader onderzoek hiernaar noodzakelijk is.

1.2 Plangebied

1.2.1 *Huidige situatie*

Het plangebied bevindt zich in het buitengebied van Brummen (gemeente Brummen, provincie Gelderland). De omgeving van Brummen kenmerkt zich door agrarische gronden en bosgebieden, de nabijheid van Zutphen en Dieren en enkele N-wegen (zoals de N345 en de N348). In de nabijheid liggen natuurgebieden Veluwe en landgoederen Brummen.

Het plangebied ligt net buiten de kern van Brummen. Het plangebied ligt in een groene omgeving met kleinschalige landbouw en kleine bosperceeltjes. De kern van Brummen ligt op korte afstand ten oosten van het plangebied. Direct ten noorden van het plangebied ligt een hotel met een aangelegen golfbaan. Direct ten westen en ten zuiden van het plangebied liggen landbouwgronden. Navolgende afbeeldingen geven de globale ligging en de begrenzing van het plangebied weer.

Topografische kaart met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Maps. Bewerking: SAB.

Luchtfoto met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Earth. Bewerking: SAB.

Het plangebied bestaat uit een voormalig recreatieterrein. Op het terrein zijn nog enkele van de hiervoor gebruikte gebouwen en een sportveld aanwezig. Voornamelijk de zuidelijke helft van het plangebied is begroeid met een grote hoeveelheid verruigd groen, struiken en bomen. De aanwezige beplanting is deels gesnoeid of gerooid waarbij zijn de gekapte bomen en struiken laten liggen. Het noorden van het plangebied biedt toegang tot het terrein vanaf de Eerbeekseweg. Langs de westgrens van het plangebied loopt een ondiepe sloot, deze is verbonden met een grotere watergang, de Brummensebeek, die het zuiden van het plangebied begrenst (zie 3.3.5). Het oosten van het plangebied wordt begrensd door de Hammelerweg. Op 26 Januari 2017 is een veldbezoek uitgevoerd. Navolgende afbeeldingen geven een impressie van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

Plangebied ten tijde van het veldbezoek. Op foto 1 en 5 zijn de gebouwen in het noordelijke gedeelte van het plangebied verbeeld. In het noordwesten van het plangebied ligt een sportveld (foto 6). Rondom de gebouwen en langs de begrenzing van het plangebied zijn veel bomen en struiken aanwezig. Foto 7 en 8 verbeelden de zuidelijke verruigde helft van het plangebied.

1.2.2 Toekomstige situatie

Het plangebied zal worden heringericht ten behoeve van een klein aantal vrijstaande woningen. Hieromheen wordt ruimte ingericht voor landschappelijke en natuurlijke elementen zoals een kleine gradiëntrijke poel, droge en natte graslanden, hagen en bomenrijen. Navolgende afbeelding geeft een inrichtingsschets van het plangebied weer. Ten behoeve van deze plannen zal de aanwezige bebouwing moeten worden afgebroken. De aanwezige inheemse beplanting zal zoveel mogelijk behouden blijven. Tevens zal bij de herontwikkeling rekening worden gehouden met het behouden en versterken van de aanwezige landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische waarden van het gebied.

Inrichtingsschets plangebied Vinkenweide (Bron: SAB).

2 Wettelijk kader

De bescherming van natuur is op te delen in gebiedsbescherming en soortenbescherming. Bepaalde natuurgebieden worden beschermd door de Wet natuurbescherming en daarnaast is ook in provinciale verordeningen gebiedsbescherming vastgelegd, waaronder de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland. Ook de bescherming van plant- en diersoorten is geregeld in de Wet natuurbescherming.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Inleiding

Op grond van artikel 2.1 van de Wet natuurbescherming kunnen natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna, door de Minister worden aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijn, de zogeheten Natura 2000-gebieden. Ook kan de Minister op grond van deze wet in enkele specifieke gevallen bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Wet natuurbescherming draagt Gedeputeerde Staten daarnaast op, om in hun provincie te zorgen voor een landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. De bescherming van dit natuurnetwerk wordt geregeld bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, genaamd bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen. Hieronder wordt een toelichting gegeven bij de verschillende vormen van gebiedsbescherming.

2.1.2 *Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden*

Voor alle Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze gebieden. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor deze gebieden zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht. Voor Natura 2000-gebieden heeft deze zorgplicht een beperkte zelfstandige betekenis, volgens de Memorie van Toelichting. Dat heeft er mee te maken dat de Wet natuurbescherming voldoende instrumenten bevat om schadelijke handelingen in Natura 2000-gebieden te beperken.

Natura 2000-gebieden

Bij de aanwijzing van een Natura 2000-gebied worden voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen voor te beschermen soorten en/ of habitats vastgesteld. Conform artikel 2.7, lid 2 van de Wet natuurbescherming is het verboden om zonder vergunning projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op deze instandhoudingsdoelstelling van een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Verder geldt dat een plan, dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, door een bestuursorgaan pas vastgesteld kan worden indien een passende beoordeling is gemaakt (artikel 2.7 lid 1).

Voor een plan of een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling gemaakt te worden, van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. Blijkt uit de passende beoordeling dat er geen aantasting plaatsvindt van de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied, dan kan het betreffende plan worden vastgesteld, of kan voor de projecten door Gedeputeerde Staten een vergunning worden verleend. In bepaalde gevallen kan, ondanks dat uit de passende beoordeling blijkt dat aantasting van de natuurlijke kenmerken mogelijk is, een plan toch worden vastgesteld of kan een vergunning toch worden verleend. Er dient dan te worden voldaan aan de zogeheten ADC criteria. De ADC criteria houden in: i) dat er geen alternatieve oplossingen zijn, ii) dat er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en iii) dat de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

Bijzondere nationale natuurgebieden

In uitzonderlijke gevallen kan de Minister, op grond van artikel 2.11, bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Minister kan dit doen voor een gebied dat is of wordt aangemeld als Habitatrichtlijngebied, maar nog niet definitief is aangewezen. Ook kan het voor een gebied dat nog geen onderdeel is van het Natura 2000-netwerk, maar waar compenserende maatregelen worden getroffen voor de realisatie van een project met significante gevolgen. Tot slot kan een gebied worden aangewezen in het geval dat dat noodzakelijk is in het kader van de Vogel- of Habitatrichtlijn, om een gunstige staat van instandhouding te realiseren. Ter bescherming van de bijzondere nationale natuurgebieden kan de Minister verschillende maatregelen nemen, waaronder toegangsbeperkingen tot het gebied, het gebruik maken van zijn of haar aanschrijvingsbevoegdheid en het treffen van behoud- en herstelmaatregelen in het gebied.

2.1.3 Natuurnetwerk Nederland

Ter bescherming van vogelsoorten, van soorten van de Habitatrichtlijn en van rode lijstsoorten dienen provincies, op basis van artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming, zorg te dragen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS). De bescherming van dit netwerk gebeurt bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, zoals weidevogelgebieden of ganzenfoeragegebied.

Voor Natuurnetwerk Nederland geldt, op basis van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, dat ontwikkelingen niet mogen leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. Daarnaast mogen de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden niet significant worden beperkt.

De provincie Gelderland spreekt niet meer van de EHS maar van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO). Binnen het GNN en de GO staat de bescherming van de kernkwaliteiten centraal. De kernkwaliteiten bestaan uit bestaande natuurwaarden, uit nog te ontwikkelen potentiële waarden en omgevings-

condities. Per saldo moet elke ontwikkeling in het GNN een verbetering van de betreffende kernkwaliteiten opleveren. In dat saldo zijn vergroting van de oppervlakte natuur en versterking van de ecologische samenhang belangrijke randvoorwaarden.

In een nieuw bestemmingsplan dat ligt binnen het GNN zijn geen nieuwe functies mogelijk, tenzij:

- geen reële alternatieven aanwezig zijn;
- sprake is van redenen van groot openbaar belang;
- de negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het gebied, de oppervlakte en de samenhang zoveel mogelijk worden beperkt; en
- de overblijvende negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het gebied, de oppervlakte en de samenhang gelijkwaardig worden gecompenseerd.

De GO heeft een dubbeldoelstelling. Er is ruimte voor economische ontwikkeling in combinatie met versterking van de ecologische samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden. Beschermde weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden liggen voornamelijk in de GO (en voor het overige deel in het GNN). Door de samenhang met de aangrenzende en inliggende natuur van het GNN herbergt de GO ook kenmerkende natuurwaarden. Bij ruimtelijke ingrepen in de GO wordt onderscheid gemaakt tussen nieuwvestiging, uitbreiding van bestaande (en reeds in de GO gelegen) bestemmingen en de schaal/omvang van de ingreep (en daarmee het effect op de kernkwaliteiten).

De provincie Gelderland vindt het van belang dat de ganzenfoerageergebieden geschikt blijven voor ganzen. De provincie stuurt daarom op het behoud van de openheid en de rust in de beschermde ganzenfoerageergebieden. De provincie wil in de beschermde weidevogelgebieden een landbouwpraktijk stimuleren en in stand houden die rekening houdt met weidevogels.

2.2 Soortenbescherming

De bescherming van dier- en plantensoorten is geregeld in de Wet natuurbescherming.

2.2.1 *Zorgplicht en verboden*

Voor een aantal soorten is door middel van verboden een beschermingsregime opgenomen. Er is een apart beschermingsregime voor vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1-3.4), voor habitatrichtlijnsoorten (artikelen 3.5-3.9) en voor andere soorten (artikelen 3.10 en 3.11).

Naast de beschermde plant- en diersoorten geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voor al de in het wild levende soorten ook een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen, het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze soorten te beschadigen of te vernielen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden deze soorten opzettelijk te storen wanneer dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

De verboden in de wet zorgen voor een goede bescherming van nesten van alle in het wild levende vogelsoorten tijdens het broedseizoen. Het vernielen van nesten is verboden en het verstoren van nesten is enkel toegestaan indien geen sprake is van een negatieve invloed op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoorten. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus, maar ook de nesten van broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd. Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd, dus ook als ze niet als broedlocatie worden gebruikt. Het betreft dan over het algemeen soorten die hun nest het gehele jaar als verblijfplaats gebruiken of soorten die niet in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Habitatrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om soorten van de Habitatrichtlijn en van de verdragen van Bonn en Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen of te verstoren, om eieren opzettelijk te vernielen, om voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om planten van de Habitatrichtlijn en van het verdrag van Bern opzettelijk te onwortelen of te vernielen.

Andere soorten

Naast de vogelrichtlijnsoorten en de habitatrichtlijnsoorten worden in de wet een aantal diersoorten en plantensoorten beschermd. Voor deze soorten zijn bij ruimtelijke ingrepen de volgende verboden relevant: het is verboden deze soorten opzettelijk te doden of te vangen, om de vaste voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om de plantensoorten opzettelijk te onwortelen of te vernielen.

2.2.2 Opzetvereiste

Bij veel van de hierboven genoemde verboden is er sprake van een opzetvereiste. Zo is het verboden om vogelnesten *opzettelijk* te beschadigen. In de wet wordt bij deze opzet uitgegaan van 'voorwaardelijke opzet'. Bij voorwaardelijke opzet is men zich bij het handelen bewust van de mogelijke negatieve consequenties, terwijl men de handeling toch uitvoert. Een voorbeeld van voorwaardelijke opzet is iemand die in het voorjaar een boom omzaagt en daarbij 'per ongeluk' een vogelnest beschadigt. De persoon had niet de opzet dit nest te beschadigen. Maar in de broedtijd van vogels is er wel een aanzienlijke kans dat er in een boom een vogel nestelt. Er kan daarom toch sprake zijn van opzettelijke beschadiging van het nest; voorwaardelijke opzet.

2.2.3 Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing

Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de bovenstaande verboden. De provincie Gelderland heeft voor een aantal algemeen voorko-

mende zoogdiersoorten en amfibieën een vrijstelling verleend, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de in paragraaf 2.2.1 beschreven verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen daarbij zowel gebruikt worden voor de omgang met de vogelrichtlijnsoorten, de habitatrichtlijnsoorten als de andere beschermde soorten. Wel geldt voor de vogelrichtlijnsoorten en de habitatrichtlijnsoorten de aanvullende eis dat de handelingen die men uitvoert een wettelijk belang dienen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Het gaat dan onder meer om handelingen in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna

Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden. Ook hierbij geldt voor vogelrichtlijnsoorten en habitatrichtlijnsoorten dat aan de handelingen die men verricht een wettelijk belang van de Vogelrichtlijn respectievelijk de Habitatrichtlijn ten grondslag dient te liggen.

3 Quick scan natuur

3.1 Onderzoeksmethode

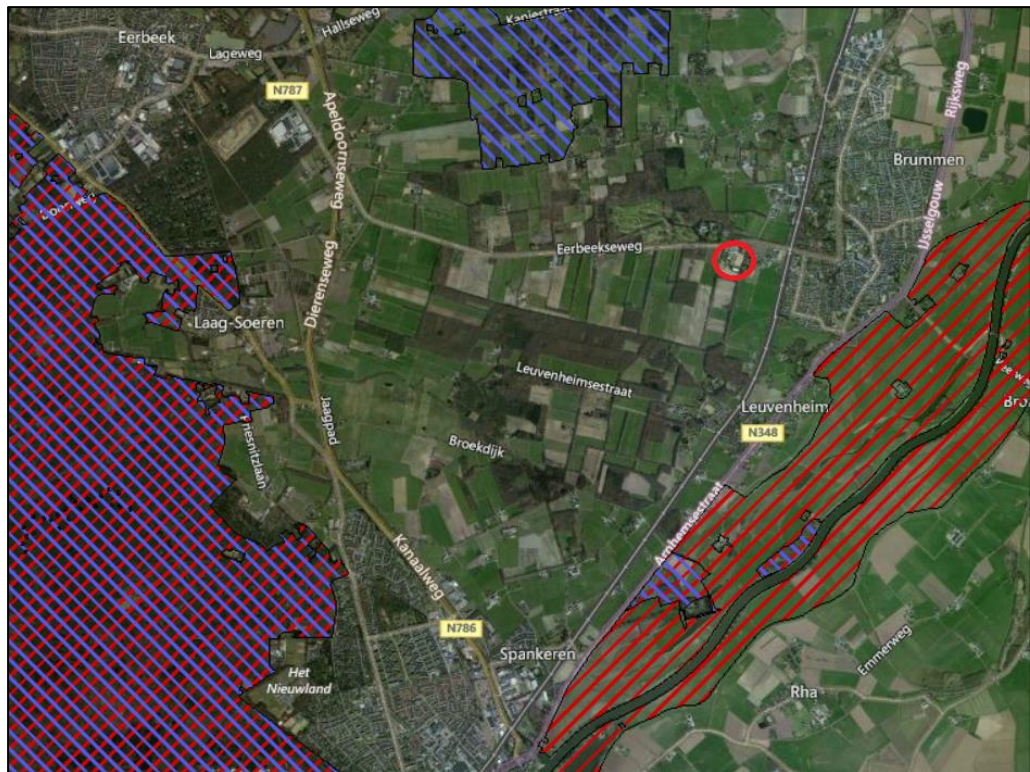
De quick scan natuur is gebaseerd op een biotoopinschatting door een ecooloog van SAB. Bij het opstellen van de quick scan natuur is gebruikgemaakt van de meest recente verspreidingsgegevens van soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Voor aanvullende visualisering van deze gegevens wordt gebruikgemaakt van relevante literatuur. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 26 januari 2017 heeft een ecooloog van SAB het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en om de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 Gebiedsbescherming

3.2.1 *Wet natuurbescherming*

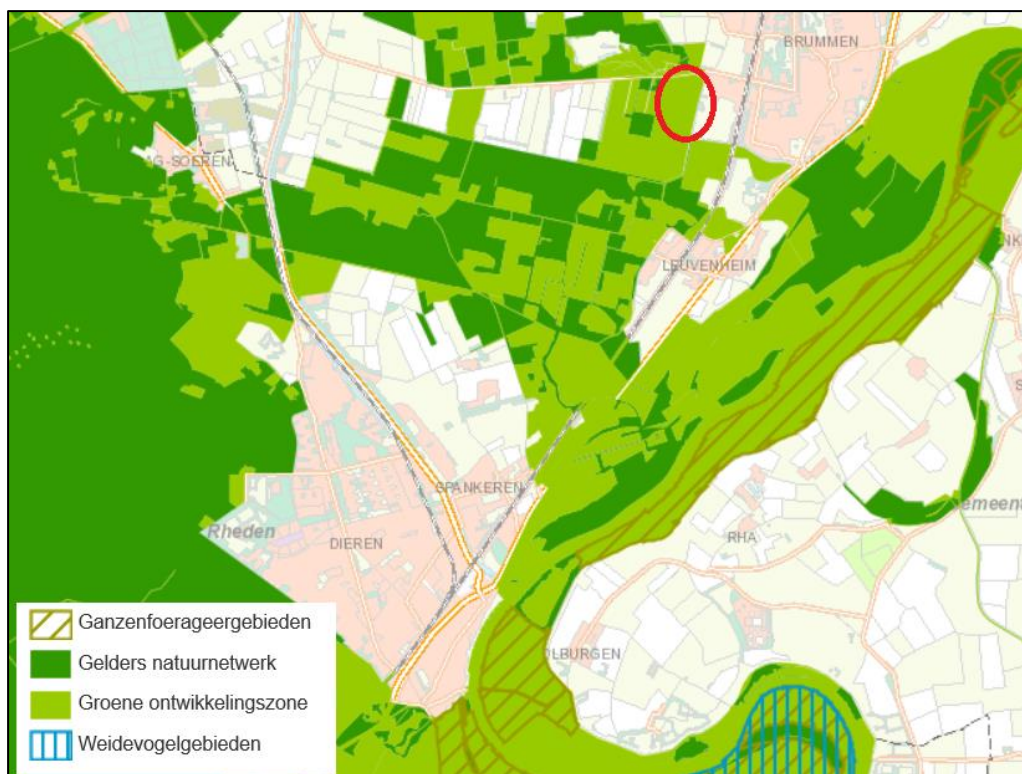
Het plangebied ligt niet in een gebied dat in het kader van de Wet natuurbescherming als beschermd gebied is aangewezen (zie navolgende afbeelding). Er liggen drie Natura 2000-gebieden in de nabije omgeving van het plangebied. Dit zijn Rijntakken op 1,2 kilometer ten oosten van het plangebied, landgoederen Brummen op 1,6 ten oosten en Veluwe op 4,3 kilometer ten westen van het plangebied. Omdat er stikstofgevoelige habitats in deze gebieden liggen is in Aerius een proefberekening met betrekking tot de verwachte toename in stikstofdepositie op deze gebieden uitgevoerd (gebaseerd op zeven vrijstaande woningen). Aan de hand van deze berekening is het niet aannemelijk dat de beoogde plannen een significante toename in stikstofdepositie zullen veroorzaken. Negatieve invloeden op de kernkwaliteiten en/of instandhoudingsdoelstellingen in deze gebieden zijn daarom niet te verwachten en een voortoets Wet natuurbescherming wordt niet noodzakelijk geacht.

Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (rood en blauw gearceerd). Bron: Natura 2000 Network Viewer. Bewerking: SAB.

3.2.2 Groene Ontwikkelingszone

Het plangebied ligt binnen de grenzen van een gebied dat als Groene ontwikkelingszone (GO) is aangewezen (zie navolgende afbeelding). In de Omgevingsverordening van Provincie Gelderland wordt gesteld dat kleinschalige ontwikkelingen binnen de GO mogelijk zijn mits de kernkwaliteiten van het betreffende gebied, in hun onderlinge samenhang, per saldo substantieel worden versterkt en mits deze versterking planologisch is verankerd in een bestemmingsplan.

Globale ligging van het plangebied ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk, de Groene ontwikkelingszone, ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied. Bron: Provincie Gelderland. Bewerking: SAB.

Het plangebied behoort in de provincie Gelderland tot het deelgebied 132 Landgoederen Brummen. In de volgende subparagrafen is beargumenteerd welke kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen met de geplande ruimtelijke ontwikkeling wordt versterkt. Met nummers in de overige paragrafen wordt aangegeven welke argumentatie bij welke kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen horen.

3.2.2.1 Kernkwaliteiten

- 1 De overgang van de droge Veluwe naar de natte flanken en naar de IJssel(vallei) waarbinnen uitwisseling van planten en dieren mogelijk is, waarbinnen de natuur zich op de gehele gradiënt ontwikkelt, in het bijzonder in de Beekberger en Soerense Poort.
- 2 Onderdeel van Nationaal Landschap Veluwe.
- 3 Het vanuit ecologisch opzicht samenhangend geheel van landgoederen en beken waarin soorten als de das, amfibieën en vleermuizen voorkomen.
- 4 N2000-gebied Landgoederen Brummen.
- 5 Parel Leusveld - Voorstonden: afwisseling van bostypen; goed ontwikkeld beekbegeleidend bos en broekbos, alsmede voedselarm droog bos; daarnaast moeras en vochtig schraalgrasland; broedbiotoop van knoflookpad, kamsalamander en ringslang; bijzondere schakel in de Soerense Poort.
- 6 Parel Den Bosch: goed ontwikkeld beekbegeleidend bos en bos van leemgrond voor; overgangen naar arm vochtig en droog bos; bijzondere schakel in de Soerense Poort.
- 7 Parel Soerense Beek: waardevolle beek met kwel in boven-, midden- en benedenloop.
- 8 evz Eerbeek - IJssel, tevens klimaatcorridor.

- 9 Leefgebied steenuil.
- 10 Leefgebied kamsalamander.
- 11 Beken: o.a. Oekensche beek, Rhienderensche Beek, Leuvenheimsche Beek
- 12 Cultuurhistorische waarden van o.m. nederzettingen, oude ontginningen (enken), verkavelingspatronen en boerderijen.
- 13 abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, grondwaterreservoir.
- 14 Ecosysteemdiensten: recreatie, drinkwater.
- 15 Alle door de Flora- en faunawet of Natuurbeschermingswet beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deelgebied.

3.2.2.2 Ontwikkelingsdoelen Groene Ontwikkelingszone

- 16 Ontwikkeling biotopen voor kamsalamander en drijvende waterweegbree.
- 17 Ontwikkeling ecologische verbinding Eerbeek - IJssel en Soerense Poort: singels, graslanden, poelen, plas-drasbermen en moeraszones, in het bijzonder langs de beken.
- 18 Vermindering barrièrewerking N786, N348, spoorlijn en Apeldoornsch Kanaal.
- 19 Ontwikkeling bronnen en beken.
- 20 Ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden.
- 21 Ontwikkeling biotopen voor reptielen en amfibieën.
- 22 Ontwikkeling cultuurhistorische patronen en beheersvormen.
- 23 Ontwikkeling van het kleinschalig landschap op de landgoederen; houtsingels, beken, schrale graslanden, akkers en poelen.

3.2.2.3 Beek

Met de geplande ruimtelijke ontwikkelingen zal een beek in het plangebied gerealiseerd worden (19, 23). Door het aanleg van deze beek worden een aantal kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen versterkt. De beek wordt namelijk zo ingericht dat het geschikt leefgebied en broedbiotoop biedt voor de ringslang. Deze soort is de afgelopen jaren volgens verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) in de nabijheid van het plangebied waargenomen. Daarmee is de kans reëel dat deze slangensoort het plangebied kan bereiken. De ringslang is aan water gebonden, waar sprake is van een goede oevervegetatie en waar veel amfibieën (prooi van de ringslang) voorkomen (3). De zuidelijke oever van de beek wordt daarom zo ingericht dat het ideaal leefgebied voor deze soort vormt. De zuidelijke oever zal namelijk een flauw verloop hebben. Daarnaast zal niet te vaak gemaaid worden.

Tevens wordt het maaisel niet afgevoerd maar op hopen langs de beek neergelegd, zodat broedhopen voor ringslangen ontstaan. Hier kunnen ringslangen eieren in leggen. Met de aanwezigheid van jachtgebied en voortplantingsbiotoop kan de ringslang zich gaan voortplanten in het plangebied (21). Bij de aanleg en het beheer van de broeihopen zal rekening worden gehouden met de eisen van de ringslang. Zo zal de broeihop zo ver mogelijk van wegen geplaatst worden. Daarnaast wordt hij in de zon gepositioneerd, zodat de warmte van de zon de eieren uitbroedt.

3.2.2.4 Poel

Met het aanleggen van de poel (23) wordt een geschikt leefgebied gecreëerd voor de kamsalamander (10, 16). Van belang is dat de poel flauwe oevers heeft, een wateroppervlak van 400 tot 1.000 m² en een waterdiepte heeft van 50 tot 150 cm. Daarnaast moet de poel zowel zon beschenen als beschaduwde delen hebben en een goed ont-

wikkelde vegetatie bevatten. Ook moet de pH van het water niet lager zijn dan 5,5 en moet de poel vrij zijn van (roof)vissen.

Een goede poel brengt naast mogelijk kamsalamanders ook een heel spectrum aan andere dieren met zich mee, zoals allerlei andere soorten amfibieën (3, 21), maar ook libellen en andere insecten. Vogels en vleermuizen profiteren daar weer van, aangezien ze dan meer voedsel in het plangebied kunnen vinden (3). Wilde dieren hebben er de mogelijkheid om te drinken. De biodiversiteit in en in de omgeving van het plangebied zal door de aanleg van de poel enorm toenemen.

3.2.2.5 Bomen, singels, bosschages en schrale graslanden

Met de bomen, singels, bosschages en schrale graslanden wordt een afwisselend landschap gecreëerd (23). Er ontstaat veel variatie in structuur en vegetatiehoogte. Door het gebruik van enkel inheemse soorten, trekt het veel insecten aan. Vleermuizen profiteren daarvan, omdat hun voedsel uit insecten bestaat. Door het kleinschalige en afwisselende landschap ontstaat een geschikt leefgebied voor de steenuil (9). Eventueel kunnen enkele steenuilkasten in bomen worden opgehangen, om de kans op vestiging van deze soort in het plangebied te vergroten.

Door de singels en bosschages wordt het gebied als het ware ontsloten voor de das (3). De das heeft slecht zicht en oriënteert zich voornamelijk door het volgen van singels en andere kenmerkende structuren in het landschap. De das is een alleseter en kan vanwege de diverse elementen in het ontwerp, zoals de poel en de beek zijn maaltje in het plangebied bij elkaar scharrelen. De amfibieën (e.g. kamsalamander, 3, 21) en reptielen (e.g. ringslang, 21) kunnen door deze elementen goede schuilplaatsen en winterrustplaatsen in het plangebied vinden.

3.2.2.6 Overig

Met de geplande ruimtelijke ontwikkeling vormt het plangebied meer dan in de huidige situatie een plaats waar de uitwisseling van dieren en planten mogelijk is. Vanwege de beek kunnen dieren en planten zich door het plangebied verplaatsen naar andere locaties buiten het plangebied en zodat daar de natuur tot ontwikkeling kan komen (1, 17).

Ook vormt het een geleidelijke overgang van cultuurgrond, voornamelijk ten zuiden van het plangebied, naar de natuur rond Kasteel Engelenburg en het golfpark ten noorden van het plangebied. De poel, beek, bosschages en extensief beheerd grasland vormen een soort halfnatuur die de overgang van cultuur- naar natuurgrond geleidelijk maakt (20). Ook vormt het hiermee een kleinschalig landschap wat vaak ook op landgoederen voorkomt.

3.2.2.7 Aanleg en beheer

Een juiste aanleg van de natuur en een goed beheer dat aansluit op bovengenoemde kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen is in dit geval essentieel. Vooral de natuurvriendelijke oevers en broedhoop voor de ringslang en de poel voor de kamsalamander dienen aan veel eisen te voldoen om succesvol te zijn. Daarnaast dient met het beheer van het gebied rekening gehouden te worden met vooral de kamsalamander en ringslang. Bij een goed beheer kan bijvoorbeeld een afweging gemaakt worden tussen begrazing of maaien. Bij maaien moet bijvoorbeeld bekeken worden hoe vaak gemaaid wordt (bijvoorbeeld één keer per jaar). Ook moet bekeken worden of niet elk

jaar alle delen gemaaid kunnen worden. Binnen een strook rond de natuurvriendelijke oevers en de poel moet bijvoorbeeld nooit gemaaid worden om maaislachtoffers onder reptielen en amfibieën zoveel mogelijk te voorkomen. Een beheerplan kan hierin duidelijkheid verschaffen.

3.2.3 Gelders Natuurnetwerk, weidevogelgebied en ganzenfoerageergebied

De GNN, weidevogelgebied en ganzenfoerageergebied kennen geen externe werking. Aangezien het plangebied niet in bovengenoemde gebieden ligt, leidt de voorgenomen ingreep niet tot vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. De voorgenomen ingreep zal geen effect op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Gelders Natuurnetwerk, weidevogelgebied en ganzenfoerageergebied. De bescherming van deze gebieden staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

3.3 Soortenbescherming

3.3.1 Vaatplanten

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF komen er geen beschermde vaatplanten in de omgeving van het plangebied voor. In het plangebied zijn bomen als zachte berk, Douglas spar, blauwe spar, zwarte els, zomereik en beuk aangetroffen. Daarnaast staan er struiken als hulst, krentenboompje, rododendron, en braam. In de delen zonder bomen of struiken staan grote hoeveelheden pitrus. De aanwezigheid van braam en pitrus duidt op een (matig) voedselrijke, zure, kalkarme bodem. Omdat beschermde vaatplanten voornamelijk op voedselarme, kalkrijke bodem groeien zijn deze ook niet in het plangebied te verwachten.

3.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de boommarter, das, eekhoorn en steenmarter in de omgeving van het plangebied voor.

De das leeft voornamelijk in kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Maar ook andere open terreinen zoals vochtige heiden en rivierdalen zijn geschikt. Het plangebied is daarom gecontroleerd op mogelijke sporen van de das zoals loopsporen, uitwerpselen en dassenburchten. Deze zijn niet aangetroffen.

De eekhoorn leeft in allerlei type bos maar is ook in parklandschap en tuinen in de omgeving van bos te vinden. Belangrijk hierbij is de beschikbaarheid van voldoende voedsel. Het plangebied is op de aanwezigheid van de eekhoorn gecontroleerd. Omdat er ten tijden van het veldbezoek geen bladeren aan de bomen zaten, zouden eventuele eekhoornnesten goed te zien zijn. Deze zijn echter niet aangetroffen. Ook zijn er in de bomen in het plangebied geen holtes aangetroffen die als verblijfplaats kunnen dienen.

Boommarters leven in bos, ze maken hun verblijfplaatsen in boomholtes, konijnen, vossen of dassenhollen. In het plangebied zijn alleen kleinere boomgroepen en houtwallen aanwezig. Daarom is het gebied voor de boommarter ongeschikt. Ook zijn er

geen holen in de bomen of elders aangetroffen die boommarters als verblijfplaats zouden kunnen gebruiken en zijn er tijdens het veldbezoek geen sporen aangetroffen die van boommarter kunnen zijn.

De steenmarter heeft een voorkeur voor steenachtige biotopen zoals steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. Ze komen vooral voor in parkachtig landschap maar is ook regelmatig in de buurt van boerderijen en zelfs in de grote steden aan te treffen. Het plangebied is daarom gecontroleerd op mogelijke sporen van de steenmarter, zoals loopsporen, vraatsporen en latrines. Er zijn echter geen sporen, die op aanwezigheid van de steenmarter duiden, aangetroffen.

Verblijfplaatsen van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zijn daarmee door het ontbreken van sporen, geschikte verblijfplaatsen of geschikt habitat niet in het plangebied te verwachten. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van in de omgeving voorkomende grondgebonden zoogdieren wordt niet noodzakelijk geacht.

3.3.3 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis in de buurt van het plangebied voor. Alle vleermuissoorten, alsmede hun verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vliegroutes zijn strikt beschermd volgens de Wet natuurbescherming.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, holen en achter loshangend schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Gebouwbewonende vleermuissoorten

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en in schoorstenen. De gebouwen en schuren in het plangebied zijn daarom gecontroleerd op openingen die mogelijk voor vleermuizen als verblijfplaats kunnen dienen. In het plangebied zijn dergelijke openingen echter niet aangetroffen. Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen zijn daarom niet te verwachten.

Boombewonende vleermuissoorten

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangend schors. Bomen dienen hiervoor een minimale diameter van 30 centimeter te hebben. Zo hebben vleermuizen genoeg ruimte in de boom. Vanaf deze diameter maken spechten ook holen in bomen, waarvan vleermuizen gebruik kunnen maken. Ook moeten de bomen dermate oud zijn, dat holtes door rotting ontstaan. In het plangebied is een ruime hoeveelheid bomen aanwezig. Deze zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op geschikte holtes en loszittend schors. Deze zijn niet aangetroffen.

Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn daarom niet in het plangebied te verwachten.

Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied van zeer groot belang is voor vleermuizen van een bepaalde verblijfplaats, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren zou gaan, zou de voedselvoorziening van deze vleermuizen verdwijnen, waardoor ze de verblijfplaats moeten verlaten. Het verdwijnen van het foerageergebied leidt zo tot het niet meer functioneren van de verblijfplaats. Dergelijk essentieel foerageergebied is strikt beschermd.

In het plangebied is een ruime hoeveelheid bomen en boomgroepjes aanwezig die vleermuizen als foerageergebied kunnen gebruiken. Het is echter niet te verwachten dat het hier essentieel foerageergebied betreft. In de omgeving van het plangebied is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig zoals de landgoederen ten noorden, de bosgebieden ten zuiden en de boomgroepen en bomenrijen ten westen van het plangebied.

Essentiële vliegroutes

Om zich van hun verblijfplaatsen naar hun foerageergebied te verplaatsen wordt door een aantal soorten steeds dezelfde lijnvormige elementen gebruikt. De gewone dwergvleermuis gebruikt bijvoorbeeld vaak bomenrijen waaraan het zich kan oriënteren. Als een dergelijke route verdwijnt of onderbroken wordt, vervalt deze mogelijkheid om van verblijfplaats naar foerageergebied te komen. Vleermuizen moeten dan een alternatieve route zoeken. Als dit niet mogelijk is en als de vliegroute door veel vleermuizen wordt gebruikt, kan dit een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke vliegroutes strikt beschermd. Zowel de oostelijke als de westelijke begrenzing van het plangebied bestaat uit doorlopende bomenrijen waar weinig tot geen kunstmatige verlichting langs aangebracht is. Deze rijen worden mogelijk door vleermuizen als vliegroute gebruikt. In de huidige plannen zullen deze bomen, met uitzondering van de mogelijke realisering van erftoegangswegen, blijven staan. Het is daarom niet te verwachten dat deze mogelijke vliegroute voor de beoogde plannen significant zal worden geschaad.

Hierbij wordt er echter wel vanuit gegaan dat er in de nieuwe situatie geen lantaarnpalen of buitenlampen worden geplaatst die de bomenrijen sterk verlichten. Soorten als de gewone grootoorvleermuis, franjestaart en watervleermuis zijn zeer gevoelig voor kunstmatige verlichting op hun vliegroutes. Derhalve kan kunstmatige verlichting die op deze bomenrijen schijnt, er voor zorgen dat een essentiële vliegroute verstoord wordt. Hierdoor kan mogelijk sprake zijn van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Ter voorkoming van een mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming dient er daarom voor gezorgd te worden dat er geen kunstmatige verlichting op deze mogelijke vliegroutes schijnt.

Lichtverstoring kan voorkomen worden door de volgende maatregelen te treffen:

- De bomenrijen worden in de bouwfase 's avonds en 's nachts niet verlicht. Verlichting om het bouwterrein te beveiligen is geen probleem, mits lichtbundels goed worden gericht door middel van armaturen die niet richting de bomenrijen schijnen.
- Bij de inrichting van het terrein in de nieuwe situatie wordt geen gebruikgemaakt van verlichting die op de bomenrijen schijnt. Het gaat hier om buitenlampen of lantaarnpalen die de bomen verlichten. Verlichting voor inbraakpreventie en sfeerverlichting in tuinen is geen probleem. Bij eventueel te plaatsen straatverlichting dient gebruik te worden gemaakt van armaturen die geen lichtbundel op de bomen schijnen.

Als deze maatregelen worden getroffen is verstoring van een mogelijke vliegroute niet te verwachten en is nader onderzoek niet noodzakelijk. Indien de maatregelen niet of niet volledig worden genomen, is het uitvoeren van een onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen noodzakelijk.

3.3.4 Vogels

Vogelsoorten met niet jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied soorten met niet jaarrond beschermde nesten aangetroffen als koolmees, houtduif, roodborst, vink, goudvink en merel. Dergelijke soorten kunnen mogelijk in het plangebied tot broeden komen. In het plangebied zijn daarnaast verschillende vogelnesten waargenomen.

Om te voorkomen dat bij de werkzaamheden en eventueel aanwezige nesten van broedende vogels worden beschadigd, adviseren wij deze werkzaamheden buiten de broedperiode te starten. Als vogels op zoek gaan naar een geschikte broedlocatie en merken dat het plangebied en de directe omgeving te verstorend zijn, zullen ze een andere locatie zoeken. Daarnaast kan ook in de broedperiode gestart worden met de werkzaamheden. Dan dient aantoonbaar te worden vastgesteld door een expert op het gebied van vogels dat met de ruimtelijke ontwikkeling geen nesten vernield worden en dat enkel nesten verstoord worden van vogelsoorten waarvan de staat van instandhouding hierdoor niet negatief wordt beïnvloed. De broedperiode van vogels loopt globaal van half maart tot half augustus, maar de nesten van vogels die buiten deze periode broeden zijn ook beschermd.

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt een aantal jaarrond beschermde vogelsoorten in de buurt van het plangebied voor, het betreft de buizerd, gierzwaluw, huismus en roek. Hieronder wordt in meer detail beschreven of en in welke mate het gebied geschikt kan zijn voor betreffende soorten.

Huismussen broeden in kieren en spleten van bebouwing en tevens vaak onder (ronde) dakpannen. Een geschikte leefomgeving van de huismus bestaat uit een combinatie van een geschikte nestgelegenheid, voedsel, drinkwater en voldoende dekking in de vorm van stekelige of groenblijvende struiken. Voornamelijk plekken waar bebouwing wordt afgewisseld met groenvoorzieningen herbergen hoge dichtheden aan huismussen.

In het plangebied zijn geen duidelijk geschikte nestlocaties van de huismus aangetroffen. Daarnaast zijn er tijdens het veldbezoek geen huismussen of sporen

van de huismus in het plangebied waargenomen. Huismussen zijn zeer honkvast en blijven altijd in de directe omgeving van hun nestplaats. Het feit dat de soort tijdens geschikte weersomstandigheden niet is aangetroffen, duidt er op dat zich geen nesten in het plangebied bevinden. In de directe omgeving van het plangebied zijn volgens de meest recente (<3 jaar) verspreidingsgegevens van de NDFF wel huismussen waargenomen, dit betreft echter waarnemingen in woonwijken en geen waarnemingen in het plangebied zelf. Aangezien er geen duidelijke nestlocaties voor de huismus in het plangebied aanwezig zijn, en huismussen of sporen van de soort niet zijn waargenomen, wordt het niet waarschijnlijk geacht dat het plangebied onderdeel uitmaakt van de functionele leefomgeving van deze soort. Een nader onderzoek naar de huismus wordt om die reden niet noodzakelijk geacht.

Gierzwaluwen broeden in Nederland in gebouwen in stedelijk gebied, onder dakpannen of in kieren van muren. In het plangebied zijn verschillende gebouwen aanwezig. Deze zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op de aanwezigheid van kieren in muren of onder dakpannen die een geschikte nestlocatie van de gierzwaluw kunnen zijn. Deze zijn echter niet aangetroffen. Verblijfplaatsen van gierzwaluwen zijn daarom niet in het plangebied te verwachten.

Buizerd en roek maken hun nesten in hoge bomen in bos of boomgroepen. In het plangebied zijn echter geen grote nesten aangetroffen die mogelijk door een buizerd of een roek worden gebruikt. Ook deze soorten zijn daarom niet in het plangebied te verwachten.

3.3.5 Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt de ringslang in de buurt van het plangebied voor.

Reptielen komen voornamelijk voor in overgangsvegetaties van bijvoorbeeld bos naar heide. Ringslangen zijn de enige in Nederland levende reptielen die ook in een meer stedelijke omgeving is te vinden. Ringslangen komen voor in de buurt van water op verhoogde terreinen zoals dijken, spoorbanen of struwelen. Belangrijk hierbij is de aanwezigheid van natuurlijke oevers met open plekken en ruigte zodat deze zowel zongelegenheden als schuilplaatsen bieden. Ringslangen overwinteren op vorstvrije plaatsen onder takkenbossen struiken, oude konijnenholen of kelders. Langs de grenzen van het plangebied zijn twee watergangen aanwezig (zie navolgende afbeeldingen). Deze watergangen hebben een natuurlijke beoevering. Daarnaast zijn de ruige gedeeltes, voornamelijk in het zuiden van het plangebied, voor de ringslang geschikt leef- en overwinteringsgebied. De ringslang is volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF, veelvuldig in de omgeving van het plangebied aangetroffen. Het is daarom aannemelijk dat de soort ook in het plangebied voorkomt. Nader onderzoek is noodzakelijk om de gebruiksfuncties van de ringslang in het plangebied verder inzichtelijk te maken.

Watergangen aan de grens van het plangebied, dergelijke watergangen duiden op mogelijke aanwezigheid van de ringslang.

3.3.6 Amfibieën

Volgens de verspreidingsgegevens komen er geen beschermde amfibiesoorten in de omgeving van het plangebied voor. Beschermde amfibieën hebben strikte habitat eisen en leven voornamelijk in schone, stilstaande poelen en watergangen. Dergelijk gebied is niet in het plangebied aanwezig. Beschermde amfibieën zijn daarom niet in het plangebied te verwachten.

3.3.7 Vissen

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF komen er geen beschermde vissoorten in de omgeving van het plangebied voor. Vissoorten die in de Wet natuurbescherming zijn aangewezen komen zeer plaatselijk voor in rivieren, meren of stilstaande plassen. Deze zijn daarom niet in het plangebied te verwachten.

3.3.8 Insecten en andere ongewervelden

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF komen de kleine ijsvogelvlinder en de sleedoornpage in de omgeving van het plangebied voor. Beschermde insectensoorten en andere beschermde ongewervelden eisen een zeer specifiek habitat. Vlinders vereisen daarbij de aanwezigheid van specifieke waardplanten waarop de eitjes worden gelegd die als voedsel voor de rupsen dienen.

De kleine ijsvogelvlinder komt voor in gemengde bossen of loofbossen maar kan bij warm weer over grote afstanden zwerven. De soort gebruikt de wilde kamperfoelie als waardplant. De wilde kamperfoelie is niet in het plangebied aangetroffen, het is daarom niet te verwachten dat het plangebied tot het functionele leefgebied van de kleine ijsvogelvlinder behoort.

De sleedoornpage is een vlinder die voornamelijk in houtwallen en bosranden maar ook in parken en tuinen wordt aangetroffen. Waardplanten van deze soort zijn de sleedoorn en enkele andere *Prunus*soorten zoals de pruim. In het plangebied zijn geen sleedoorn of prunussoorten aanwezig. De soort is daarom niet in het plangebied te verwachten.

4 Conclusie en advies

In deze quick scan is onderzocht of er beschermde natuurwaarden, volgens de nu geldende natuurwet- en regelgeving, aan- of afwezig zijn in het plangebied. Ook is nagegaan of de ruimtelijke ontwikkeling die gepland is mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde natuur buiten het plangebied.

4.1 Gebiedsbescherming

Uit voorliggend onderzoek blijkt dat er verschillende Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied liggen. Met de geplande ruimtelijke ontwikkeling is echter niet te verwachten dat deze negatieve effecten op de kernkwaliteiten of instandhoudingsdoelstellingen in deze gebieden zal hebben. Nader onderzoek in de vorm van een voortoets Wet natuurbescherming wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Uit voorliggend onderzoek blijkt dat het plangebied in een groene ontwikkelingszone van het Gelders natuurnetwerk ligt. Binnen GO-gebieden is er ruimte voor economische ontwikkeling in combinatie met de versterking van de voor het gebied geldende kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen. Tevens dient de ecologische samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden versterkt te worden.

Met de komst van een beek, poel, bomen, singels, bosschages en schrale graslanden en met het voeren van het juiste beheer zal een groot aantal kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen respectievelijk versterkt en behaald worden. De ligging van het plangebied in de Groene Ontwikkelingszone staat de haalbaarheid van het plan dan ook niet in de weg.

De GNN, weidevogelgebied en ganzenfoerageergebied kennen geen externe werking. Aangezien het plangebied niet in bovengenoemde gebieden ligt, leidt de voorgenomen ingreep niet tot vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. De voorgenomen ingreep zal geen effect op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Gelders Natuurnetwerk, weidevogelgebied en ganzenfoerageergebied. De bescherming van deze gebieden staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

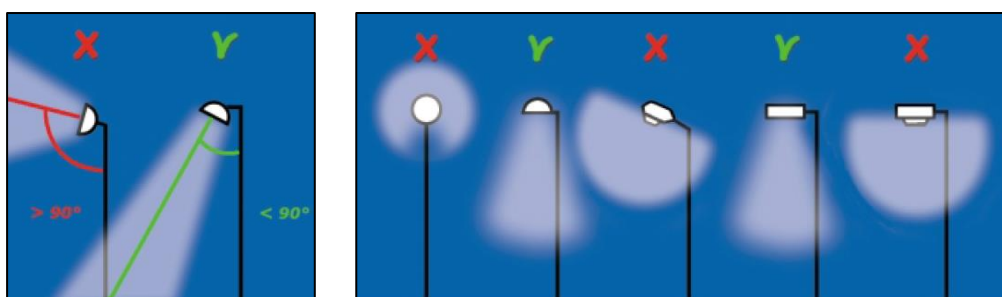
4.2 Soortenbescherming

Met behulp van verspreidingsgegevens van plant- en diersoorten van de Nationale Databank Flora en Fauna en het uitgevoerde veldbezoek in het plangebied is duidelijk geworden dat enkele essentiële elementen van beschermde diersoorten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten in het plangebied. Het betreft leefgebied van de ringslang. Om uitsluitel te krijgen over de aan- of afwezigheid van deze soorten dient nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden. Daarnaast dient er bij beoogde ontwikkeling rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van een vleermuizen vliegroute.

Langs de randen van het plangebied zijn mogelijk vliegroutes van vleermuizen aanwezig. Geadviseerd wordt om navolgende maatregelen te nemen om een mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Het komt erop neer dat

geen licht mag stralen op de bomenrijen langs het plangebied, zoals aangegeven in paragraaf 3.3.3.

- De bomenrijen worden in de bouwfase 's avonds en 's nachts niet verlicht. Verlichting om het bouwterrein te beveiligen is geen probleem, mits lichtbundels goed worden gericht door middel van armaturen (zie navolgende afbeelding) die niet richting de bomenrijen schijnen.
- Bij de inrichting van het terrein in de nieuwe situatie wordt geen gebruik gemaakt van verlichting die op de bomenrijen schijnt. Het gaat hier om buitenlampen of lantaarnpalen die bomenrijen verlichten. Verlichting voor inbraakpreventie en sfeerverlichting in tuinen is geen probleem. Bij eventueel te plaatsen straatverlichting dient gebruik te worden gemaakt van armaturen die geen lichtbundel op de bomenrijen schijnen.

Om verstoring van vleermuizen door straatverlichting en andere vormen van verlichting tot een minimum te beperken, dienen lichtbundels zo veel mogelijk naar beneden te worden gericht.

4.3 Onderzoeken en -periodes

Voor veel beschermde plant- en diersoorten zijn protocollen opgesteld waarin beschreven staat waar het nader soortgericht onderzoek aan moet voldoen om aan- of afwezigheid van de betreffende soort aan te kunnen tonen. Voor de Ringslang is echter geen protocol opgesteld.

Ringslangonderzoek kan worden verricht door het neerleggen van platen (zoals tapijtplaten). De platen warmen snel op in de zon en vormen een uitermate geschikt microklimaat voor reptielen om zich op te warmen. Door het langs de oevers zoeken naar ringslangen in combinatie met het oplichten van de platen kan gecontroleerd worden of hieronder ringslangen aanwezig zijn. Door middel van vier veldbezoeken in de periode van april tot en met oktober (met een minimale tussenperiode van 10 dagen) kan de aan- of afwezigheid van deze soort worden bepaald.

4.4 Broedperiode

Van alle van nature in Nederland in het wild levende vogels mag het nest tijdens het broeden (van start van nestbouw tot en met het uitvliegen van de jongen) niet worden beschadigd of vernield. De broedperiode waarin de meeste vogelsoorten broeden, loopt globaal van half maart tot half augustus, maar ook broedgevallen buiten deze periode zijn gewoon beschermd.

Uit voorliggend onderzoek blijkt dat in en direct rond het plangebied vogels kunnen gaan broeden. Wij adviseren daarom om de geplande ruimtelijke ontwikkeling buiten de broedperiode te starten. Op deze manier worden geen in gebruik zijnde nesten beschadigd of vernield. Ook zullen vogels in en direct rond het plangebied geen nest bouwen, omdat te veel verstoring aanwezig is.

Indien de werkzaamheden echt in de broedperiode gestart moeten worden, is nader onderzoek naar broedende vogels noodzakelijk. Kort voor de start van de werkzaamheden dient dan door een ecooloog met kennis van vogels door middel van één veldbezoek onderzocht te worden of broedende vogels in en direct rond het plangebied aanwezig zijn. Als deze niet aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden starten. Als wel een broedende vogel aanwezig is, mogen de werkzaamheden niet starten. Er dient dan met een ecooloog met kennis van vogels naar een oplossing gezocht te worden.

4.5 Zorgplicht

Iedereen neemt voldoende zorg in acht voor alle natuur en in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving. Dit houdt in elk geval in dat iedereen die weet dat hij schade aan natuur gaat veroorzaken door een bepaalde handeling, hij deze handeling daarom niet uitvoert, of maatregelen neemt om schade aan de natuur door de handeling zoveel mogelijk te voorkomen. Probeer bijvoorbeeld bij de ruimtelijke ingreep zoveel mogelijk bomen, struiken en overig groen te behouden. Werken buiten de winterperiode voorkomt dat dieren die in winterrust zijn verstoord of gedood worden.

4.6 Vervolgstappen

- Uitvoeren nader onderzoek ringslang
- Treffen van voorzorgsmaatregelen wat betreft het voorkomen van lichtverstoring (zie hoofdstuk 4.2). Indien de maatregelen genoemd in hoofdstuk 4.2 worden genomen, worden negatieve effecten van het plan op vliegroutes van vleermuizen en een mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen.
- Indien de maatregelen genoemd in hoofdstuk 4.2 niet of niet volledig worden genomen, dan is het uitvoeren van een onderzoek naar vlieg- en migratieroutes van vleermuizen noodzakelijk.
- Houdt rekening met broedende vogels
- Houdt rekening met de zorgplicht

4.7 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Wet natuurbescherming is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- Voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te realiseren woningen.

- Het planten van bomen en struwen voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten.
- Er kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht ten behoeve van huismussen en gierzwaluwen. Deze beschermde soorten verliezen steeds meer nestmogelijkheden.
- De zeldzame kleine ijsvogelvinder en sleedoornpage komen in de omgeving van het plangebied voor. Ten gunste van deze soorten kunnen de waardplanten van deze soorten worden geplant. Dit zijn de wilde kamperfoelie in het geval van de kleine ijsvogelvinder en de sleedoorn voor de sleedoornpage.

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

Lenders, A., Marijnissen, C., Felix, R. 1993. Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld, stichting RAVON, Nijmegen.

Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging. 2013. Vleermuisprotocol 2013.

Ministerie EZLI. 2012. Memorie van toelichting bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk.

Ministerie EZ. 2015. Memorie van antwoord bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Van der Meijden, R. 2005. Heukels' Flora van Nederland, Wolters Noordhoff, Groningen/Houten.

Van Diepenbeek, A. 1999. Veldgids Diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Van Uchelen, E. 2006. Praktisch natuurbeheer: amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

www.gelderland.nl

www.ndff.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.stowa.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.telmee.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.aerius.nl